

SIGURNO ste se nekada zapitali zašto se prevareni muž naziva "Rogonja", odakle potiče izraz "Medeni mesec" ili kako je nastala izreka "Biralala Birka ćoravog Mirka". Od mnogobrojnih izraza i fraza koje upotrebljavamo u svakodnevnom govoru, a da i ne slutimo kako i gde su nastali, namerno smo za ovu priliku izabrali da vam objasnimo ova tri vezana za brak i ljubav. Ide zima i sigurno će vas u ovim oskudnim vremenima najbolje i najčešće grejati vaša druga polovina. Mogli biste u jednom od zagrljaja da ispričate i sledeće priče.

Kada neko mnogo bira, pa na kraju, najčešće po mišljenju okoline, napravi ipak loš izbor, obično se kaže "Biralala Birka ćoravog Mirka". Ova izreka nastala je na Kosovu. Predanje kaže da je postojala devojka stasala za udaju koja je dugo odbijala proscu čekajući onog pravog. U međuvremenu su se poudavale sve njene drugarice, pa i najmlađa sestra, a ona je ostala sama. Ali, jednog dana pojavio se izvesni udovac mnogo stariji od nje i zaprosio je. U strahu da će ostati usedelica devojka je odlučila da se uda za njega. Roditelji su bili očajni i majka je sela da razgovara sa ćerkom.

ROG ZA NEVERSTVO

Pošto je devojka ipak ostala pri svojoj odluci majka izreče: "Biralala Birka ćoravog Mirka".

A kada ste već napravili izbor, po vama sigurno najbolji, dolazi "medeni mesec". Ovim izrazom obično se naziva prvi mesec bračnog života. On potiče iz romana "Zadig ili Sudbina" čuvenog francuskog filozofa i književnika Voltera (1694-1778). U trećoj glavi ovog romana piše: "Zadig je iskusio da je prvi mesec braka, kao što je opisao u knjizi Zend, medeni mesec, a drugi je - pelinov mesec" Ovde se Volter oslonio na staro istočnjačko iskustvo da su prvi dani u braku ispunjeni srećom i zadovoljstvom,

što simbolizuje med, a kasnije životnim problemima i nevoljama, što simbolizuje pelin. Ova simbolika bogato je korišćena i u našem narodnom stvaralaštvu. Pored ovog osnovnog značenja ("prvi mesec ili prvo vreme života u braku") ovaj izraz se koristi i da označi bračno putovanje odmah posle venčanja.

Jedna od bračnih nevolja koju simbolizuje pelin jeste i bračno neverstvo. Kada žena prevari muža kaže se "nabila mu rogove", a nesrećni muž se naziva "rogonjom". A kakve veze ima ljubavni čin sa rogo-

vima?! Osim u ovom izrazu, danas više nemaju nikakve veze, ali nekada su bili u uzročno posledičnoj vezi. Naime, jedan od francuskih kraljeva (a nije ni bitno koji jer su svi po tom pitanju bili isti) kada je hteo da osvoji neku dvorkinju ili kontesu, običavao je da njenog supruga pošalje u lov. Kao dokaz izvršenja kraljeve naredbe prevareni muž je morao da donese jelenje rogove. Iako su mnogi od njih znali o čemu se radi, od sudbine i naziva "rogonja" koji su dobijali među dvorskom klikom, nisu mogli da pobegnu jer "kraljevska se ne poriče".

M. PETRIČEVIĆ